

GRK Suomi Oy
Jaakonkatu 2
01620 Vantaa

Mäntsälän aurinkovoimahanke, Hirvihaara, Mäntsälä

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

1 Hanketiedot

Hankkeen nimi ja sijainti

Mäntsälän aurinkovoimahanke, Hirvihaara, Mäntsälä.

Hankkeesta vastaava on GRK Suomi Oy. Konsulttina arviointiohjelman laatimisessa on toiminut Envineer Oy.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus).

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

GRK Suomi Oy suunnittelee aurinkovoimalan rakentamista Mäntsälän Hirvihaaran alueelle noin 11 kilometriä Mäntsälän kuntakeskuksesta lounaaseen. Hankealueen koko on noin 30 ha, ja suunniteltu voimala tuottaa noin 5,5 MW sähköä. Sähkönsiirto suunnitellaan toteuttavan liittymällä johdonvarsiliityntänä Nivos Verkot Oy:n 110 kV:n sähköverkkoon ilmajohdolla tai maakaapelilla. Sähkönliityntäpiste sijaitsee hankealueen eteläpuolella noin 900 metrin etäisyydellä hankealueen rajasta. Aurinkovoimala käsittää paneelikenttien lisäksi invertterit, muuntamorakenteet, kaapeloinnit ja huoltotieverkoston.

Aurinkovoimalan käyttöikä on vähintään 30 vuotta. Perustukset suunnitellaan niin, että niiden mahdollinen käyttöikä on pidempi kuin 40 vuotta, eli mahdolliset päivitykset voidaan tehdä samoille perustuksille. Maakaapelin tai ilmajohdon tekninen käyttöikä on 50–70 vuotta. Perusparannuksilla käyttöikää on mahdollista jatkaa 20–30 vuodella.

Suunniteltu hankealue on pääosin puutonta, ojitettua suoaluetta. Hankealueen länsiosaa hyödynnetään nykytilanteessa maankaatopaikkatoimintatarkoitukseen voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

VE0: Hanketta ei toteuteta. Alueen maanläjitystoimintaa jatketaan nykyisen luvan mukaisesti. Maamassoja läjitetään enimmillään 50 000 tonnia vuodessa.

VE0-: Hanke toteutetaan kuudessa (6) vuodessa. Turpeennostoaltaat jätetään paikoilleen viitasammakoiden elinympäristön turvaamiseksi. Muu osa hankealueesta korotetaan ja rakennetaan. Kokonaisläjitysmäärä on 1 800 000 tonnia. Aurinkovoimalan kokonaisteho on noin 5,0 MWp.

VE1: Hanke toteutetaan kuudessa (6) vuodessa. Kokonaisläjitysmäärä on 2 000 000 tonnia. Aurinkovoimalan kokonaisteho on noin 5,5 MWp.

VE2: Hanke toteutetaan 12 vuodessa. Kokonaisläjitysmäärä on 2 000 000 tonnia. Aurinkovoimalan kokonaisteho on noin 5,5 MWp.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vireilletulo

GRK Suomi Oy on 1.10.2025 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen Mäntsälän aurinkovoimahanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma).

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ELY-keskuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) 13 §:n nojalla tekemän 7.3.2025 päivätyn päätöksen perusteella (UUDELY/19275/2024).

3 Ennakkoneuvottelu

Yhteysviranomaisen järjesti ennakkoneuvottelun 18.6.2025, edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistuivat hankevastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Mäntsälän kunta, Uudenmaan liitto ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus.

4 Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomainen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 15.10.–13.11.2025. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa/ ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/GRK-Mantsala-aurinkovoima-YVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Mäntsälän kunnalle julkaistavaksi sen verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Mäntsälän uutiset -lehdessä 15.10.2025 julkaistulla lehti-ilmoituksella.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa Mäntsälän kunnan palvelupiste Vinkissä, Heikinkuja 4, Mäntsälä.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 30.10.2025 Mäntsälän kunnantalolla. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä kahdeksan henkilöä.

5 Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle kahdeksan lausuntoa ja kolme mielipidettä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/GRK-Mantsala-aurinkovoima-YVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Hanke ja vaihtoehdot

Arviointiohjelman todettiin olevan kattava, ja lähdeaineistoa on kerätty runsaasti. Arviointimenettelyssä olevia vaihtoehtoja on esitetty lain minimivaatimuksia enemmän. Vaihtoehtoja pidettiin toisaalta selkeinä ja vertailukelpoisina, ja toisaalta niihin esitettiin tarkennuksia. Todettiin, että vaihtoehtoasettelu poikkeaa YVA-menettelyssä yleisesti käytetystä. Esitettiin vaihtoehdon VE0- muuttamista vaihtoehdoksi VE1-, jolloin se rinnastuu varsinaisiin hankevaihtoehtoihin. Vaihtoehtojen VE1 ja VE2 välistä kuuden vuoden aikaeroa olisi ollut syytä avata tarkemmin ja perustella tavoitevuosien valintaa. Vaihtoehtotarkasteluun kaivattiin myös

vaihtoehtoa, jossa enimmäisläjäytismäärä olisi selkeästi vähäisempi kuin 1 800 000–2 000 000 tonnia.

Todettiin, että hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa korostuvat aurinkovoimalan ohella jätemaiden läjitys- ja loppusijoitustoiminnan laajentuminen ja sen vaikutukset mm. alueen pintavesiin. Esitettiin kysymys, tähtääkö hanke aurinkovoiman sijaan tosiasiallisesti ylijääm maiden hyötykäyttöön ja kiertotalouteen. Epäselväksi jää, missä vaiheessa vaihtoehtojen VE1 ja VE2 paneelien asentaminen ja sähköntuotanto alkaisivat. Tulisi käsitellä tarkemmin, asennetaanko paneeleita samanaikaisesti alueen korottamisen yhteydessä vai vasta lopuksi. Arviointiselostuksessa tulee myös tarkentaa hankkeen sähköntuotannon määrää yksiselitteisemmin ja perustella sitä.

Arviointiselostuksessa tulisi avata tarkemmin tarvittavien maa-ainesten laskentatapa. Tässä yhteydessä tulisi myös arvioida, onko koko alueen pengertäminen esitetylle tasolle tarpeellista ja perustella se etenkin lopputilanteena olevan aurinkovoimahankkeen näkökannalta.

Nykyisen ympäristöluvan sisältöä olisi ollut hyvä avata arviointiohjelmassa tarkemmin. Lausunnoissa todettiin, että uudelle hankkeelle tulee hakea ympäristölupa aluehallintovirastosta/Lupa- ja valvontavirastosta.

Lähtötiedot, arviointimenetelmät ja vaikutusten arviointi

Arviointiohjelman lähtötietoaineistoja pidettiin kattavina. Erityisen hyvinä pidettiin vesistöjen ja pohjaveden laatua koskevien seurantatietojen analysointia jo ohjelmavaiheessa.

Ohjelma tunnistaa kattavasti selvitettävät vaikutukset ja kuvaa menetelmät riittävällä tarkkuudella. Erityisen hyvin on tunnistettu keskeisimmät potentiaaliset vaikutukset. Arviointiohjelman mukaan arvioinnin pääpaino on merkittävimmissä vaikutuksissa. Tätä pidettiin perusteltuna, mutta todettiin, että arviointiselostuksessa on vankoin perustein osoitettava, miten jotkut vaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Pintavedet

Tulee arvioida kattavasti tasausaltaan ja lähiojien kohonneita haitta-ainepitoisuuksia, niiden vaikutuksia laskuvesistöihin sekä miten hankevaihtoehdot vaikuttavat lasku-uomien ja vastaanottavien vesistöjen vedenlaatuun. Ohkolanjokeen kohdistuvien pintavesivaikutusten arviointia korostettiin. Pidettiin tärkeänä, että Ohkolanjoen ja Keravanjoen vesipuitedirektiivin mukainen hyvä ekologinen tila saavutetaan.

Nykyisten tasausalaiden riittävyys vesienkäsittelyratkaisuna tulee arvioida arviointimenettelyssä huomioiden alueelle sijoitettavien maa-ainesten määrän ja alueen pinta-alan kasvu. Selostuksessa tulee kuvata myös eri vaihtoehtoisissa alueelle sijoitettavien maa-ainesten ja kierrätysmateriaalien

12.12.2025

määrä sekä arvioida niiden vaikutus hankealueelta johdettavien valumavesien määrään ja laatuun.

Melu, värinä ja heijastus

Arviointiohjelmasta ei selviä onko nykyistä toimintaa koskeva meluvalli rakennettu ja onko melumittauksia tehty. Ohjelmassa ei ole selvästi kuvattu onko hankealueella tarkoitus käsitellä läjitykseen tulevia materiaaleja esim. seulomalla, murskaamalla. Koska maanläjitystoiminta ja siihen liittyvä liikenne laajenee merkittävästi nykyisestä useamman vuoden ajaksi, on rakentamisen aikainen melumallinnus tarpeellinen, jotta voidaan arvioida lähiasutukselle aiheutuvaa haittaa. Myös rakentamisen aikaisia värinävaikutuksia on tarpeellista arvioida asiantuntija-arviona. Meluvaikutusten arvioinnissa on huomioitava yhteisvaikutukset vaikutusalueella sijaitsevien muiden melua aiheuttavien toimintojen kanssa. Lähiasutuksen sisätilojen meluarvot eivät saa ylittää asumisterveysasetuksessa asetettuja raja-arvoja.

Arviointiohjelmasta jää jossain määrin epäselväksi arvioidaanko heijastusvaikutuksia mallintamalla. Mallinnusta pidettiin tarpeellisena, koska vaikutusalueella sijaitsee asuinkiinteistöjä. Suunnitellusta toiminnasta ei saa aiheutua pölyhaittaa lähiasutukselle, eikä toiminnasta saa aiheutua terveyshaittaa aiheuttavaa valoa esim. paneelien aiheuttamien heijastusten takia.

Kasvillisuus, eläimistö ja luonnon monimuotoisuus

Arviointiohjelman perusteella on epäselvää, millä laajuudella ja tarkkuudella hankealueen tähänastiset viitasammakkoselvitykset on tehty. Muiden kuin vaihtoehtojen VE0 ja VE0- osalta tulee arvioida häviävän viitasammakon elinympäristön kompensointi. Lisäksi yleisesti tulee arvioida, minkälaisia vaikutuksia viitasammakon elinympäristöön on esim. eroosio- ja kiintoainenäkökulmasta sillä, että hankealuetta esitetään pengerrettäväksi ja viettäväksi kohti viitasammakkolampia. Tärkeää on myös arvioida viitasammakkolampien sekä kompensointilammen soveltuvuutta lajin elinympäristönä sekä kohteiden kunnostuspotentiaalia tilanteen parantamiseksi.

Hanke ei saa heikentää Ohkolanjokilaakson luonnonsuojelualueen luontoarvoja.

Alueella työskennellessä on syytä pitää huolta, että vieraslajit eivät leviä alueen sisällä tai uusille alueille.

Liikenne ja maantiet

Liikenteen lisäys Hirvihaarantiellä on tarkasteltava kumulatiivisesti siten, että yhteen lasketaan hankkeen rakentamisen aikainen liikenne, ampumaradan liikenne, jätemateriaalien hyödyntämisestä aiheutuva raskas liikenne sekä alueen normaali liikenne. Näiden yhteisvaikutukset

12.12.2025

meluun, liikenneturvallisuuteen, päästöihin ja tien kantavuuteen on arvioitava.

Arvioitiin raskaan liikenteen kulkevan Hyökännummen ja Ohkolan taajamien läpi. Raskaan liikenteen aiheuttamia liikenneturvallisuus- ja viihtyisyyskysymyksiä tulee tarkastella laaja-alaisesti ja ottaa kantaa millä tavoin haittoja saadaan minimoitua.

Liikennevaikutusten arvioinnissa on tarkasteltava lisääntyvän liikenteen vaikutuksia läheisille väylille sekä rakentamisajan että toimintavaiheen osalta. Huomautettiin, että hanke ei saa aiheuttaa missään tilanteessa haittaa liikenneväylien vakavuudelle ja turvallisuudelle. Ajantasaiset hanke- ja suunnittelukohteet tulee ottaa arvioinnissa huomioon. Huomautettiin, että Tierestikieri ei ole enää käytössä. Muistutettiin myös tiealueella työskentelyyn vaadittavista luvista.

Muistutettiin hankealueen kuivatuksen tärkeydestä. Hulevesien johtamisesta teiden sivuosiin on sovittava erikseen. Selostuksessa tulee kuvata alueen hulevesijärjestelyt.

Hirvihaarantielle ajoneuvojen mukana kulkeutuvat maa- ja saviainekset tulee minimoida.

Voimajohdot eivät saa estää tai haitata maanteiden käyttöä. Annettiin ohjeistusta johtojen sijoittamiseen tiealueella.

Ihmisten elinolot, viihtyvyys ja terveys

Pidettiin välttämättömänä, että hankealueen läheisyydessä sijaitsevat talousvesikaivot kartoitetaan ja vaikutukset kaivojen veden määrään ja laatuun arvioidaan erityisesti alueen rakentamisen aikana. Ohkolantien varrella on arviointiohjelmassa mainitun yhden yksityisen talousvesikaivon lisäksi Nivoksen talousvesiverkostoa. Näiden osalta tulisi arvioida öljyhiilivetyjen kulkeutumisen riski putkien läpi talousveteen.

Arviointiselostuksessa on tarpeellista tuoda esille myös etäisyys vaihtoehtoiseen vedenhankintaan. Myös Hirvihaaran ampumaradan talousvesikaivon vedenlaadun kartoittaminen nähtiin tarpeelliseksi. Esitettiin täydennyksiä talousvesikaivojen tarkkailuun. Mahdolliset muuntamot hankealueella tulee varustaa suoja-altailla.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Maisemavaikutusten arvioinnin osalta lausunnoissa ei ollut huomautettavaa. Alueen arkeologinen tutkimustilanne on ajantasainen.

Huomautettiin, että nykytilanteessa hankealueen ja Hirvihaarantien välissä ei enää ole suoja-alueita.

Yhteisvaikutukset

Mainittiin, että ohjelmassa olisi ollut syytä kuvata tarkemmin, miten yhteisvaikutuksia eri hankkeiden kanssa arvioidaan. Yhteisvaikutusten arvioinnissa korostettiin erityisesti kuljetusten, melun, pölyn ja pintavesien kuormituksen vaikutusten arviointia. Hankkeen rakentamisen aikaiset yhteisvaikutukset on arvioitava tarkemmin suhteessa läheiseen ampumaratatoimintaan ja siihen liittyvään jättemateriaalien hyödyntämiseen.

Hankealueelle sijoittuu Fingridin suunniteltu voimajohtoyhteys välillä Hausjärvi-Anttila. Voimajohtoa ei ole huomioitu arviointiohjelmassa esitetyissä vaihtoehtojen asemapiirustuksissa. Aurinkovoimala tulee sijoittaa voimajohdon johtoauekan ulkopuolelle. Hankkeiden teknisestä yhteensovituksesta on keskusteltava Fingridin kanssa. Fingridiltä tulee myös pyytää erillinen risteämälausunto.

Yhteenveto mielipiteistä

Hanke ja vaihtoehdot

Mielipiteissä tuotiin esille, että hanke näyttäytyy enemmän maankaatopaikkana kuin aurinkovoimalana. Pidettiin perusteltuna, että vaihtoehto VE0- olisi nimettynä vaihtoehdoksi VE1-. Mielipiteissä puollettiin vaihtoehtoa, joka jättää turpeenostoltaat täyttämättä viitasammakoiden elinympäristön turvaamiseksi.

Kasvillisuus, eläimistö ja luonnon monimuotoisuus

Tuotiin esille, että edellytyksiä myöntää poikkeuslupa viitasammakon suojelusta ei hankkeessa ole, koska on olemassa toteuttamiskelpoinen muu vaihtoehto, joka ei edellytä viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikan tuhoamista.

Arviointimenettelyssä edellytettiin korentoselvityksen laatimista.

Hankealueella kasvaa kauttaaltaan haitallista vieraslajia komealupiinia. Vieraslajien torjuntaan on laadittava suunnitelma. Niittykasvillisuutta tulisi suosia hankealueen aluskasvillisuutena.

Jotta pitkäaikaiset vaikutukset linnustoon ja yhtenäisen metsäalueen tarjoamaan ekologiseen verkostoon saadaan minimoitua, esitettiin sähkönsiirtoyhteyden toteuttamista maakaapelina. Edellytettiin kattavia luontoselvityksiä myös sähkönsiirtoreitiltä.

Mielipiteissä oltiin huolissaan myös ekologisen verkoston katkeamisesta.

Pintavedet

Arviointiohjelman mukaan luiskien tukipenkereeseen ja täytön sisäisiin tukipenkereisiin käytetään maa-ainesten lisäksi teknisesti soveltuvia kiertotalousmateriaaleja, esim. betonimursketta ja -louhetta, tiilimursketta,

käytettyjä renkaita, tuhkaa ja kuonaa. Todettiin kyseisten jäte-erien voivan sisältää ympäristölle haitallisia aineita, mikä on huomioitava arvioitaessa hankkeen vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin.

Tulee arvioida, miten suon täyttö vaikuttaa alueen vesitasapainoon, ja suunnitella miten virtaus tasataan, ettei veden virtauksen mahdollinen epätasaistuminen (huiput ja veden vähäisyys) vaikuta haitallisesti alapuolisten vesistöjen ekosysteemeihin, eivätkä ihmisten toimintaan, eli pelloille ja asutukselle.

Liikenne

Mielipiteissä esitettiin arvio, että suurin osa maa-ainesten kuljetuksesta tapahtuu Ohkolantien ja Linjatien kautta, ja maanajon vaikutukset taajamateiden läpi tulee arvioida merkittävinä kielteisinä liikenneturvallisuuden, melun ja tiestön kunnon takia. Arvioitiin kaiken etelästä tulevan liikenteen ohjautuvan Hyökännummen/Kellokosken taajaman läpi. Liikennevaikutusten arviointi tulee ulottaa Ohkolantielle ja Linjatielle saakka. On huomioitava taajama-alueen jalankulku- ja pyöräilyväylät, suojatiet ja Linjatien suojatiepuutteet.

Katsottiin, että arvioinnissa ei voida käyttää pelkkää vuorokauden keskimääräistä liikennemäärää. Turvallisuus- ja meluvaikutukset tulee arvioida myös ruuhkahuippuaikoina.

Ilmasto

Hankkeen vaikutukset maaperän hiilivaraston kehitykseen on arvioitava kattavasti.

6 Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta

Yhteysviranomainen katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma täyttää YVA-lain 16 §:ssä ja YVA-asetuksen 3 §:ssä arviointiohjelmalle asetetut sisältövaatimukset. Arviointiohjelmassa esitetty nykytilan kuvauksen tarkkuus ja laajuus sekä arviointimenetelmät ja erillisselvitykset muodostavat pääosin hyvät lähtökohdat arviointityön toteuttamiselle. Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida siitä annettujen lausuntojen ja mielipiteiden lisäksi seuraavat asiat.

Hankekuvaus ja vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen kuvaus pääosin riittävällä tarkkuudella. Vaikka hanke on nimettynä aurinkovoimahankkeeksi, on ELY-keskus edellyttänyt YVA-menettelyä nimenomaan hankkeessa tehtävän maa-ainesten läjityksen takia ja tämän tulee näkyä arvioinnissa.

Hankkeessa toteutettavaa maa-ainesten läjitystä perustellaan läheisen Lamminmäen aiheuttamalla varjostuksella sekä sillä, että hankealue on pääosin suota, mikä edellyttää esirakentamista. Lausuntopalautteessa edellytettiin avattavan arviointiselostuksessa tarkempi laskentatapa, miten tarvittavien maa-ainesten määrään on päädytty. Tätä on hyvä avata selostuksessa. Lisäksi palautteessa tuotiin esille, onko alueen korottaminen esitetylle tasolle tarpeellista aurinkovoimalan kannalta. Yhteysviranomainen esittää harkittavaksi, että arviointiin otetaan uusi vaihtoehto, jossa maa-aineksia läjitetään selkeästi vähemmän kuin nyt esitetyissä maksimivaihtoehdoissa. Tällaisessa vaihtoehdossa ympäristövaikutukset olisivat vähäisemmät, ja tämä palvelisi myös YVA-menettelyn tarkoitusta arvioida keskenään selkeästi erityyppisiä vaihtoehtoja.

Arviointiselostuksen hankekuvaukseen tulee myös tarkentaa tieto siitä, asennetaanko aurinkopaneeleita jo osittain samanaikaisesti maa-ainesten läjityksen kanssa, vai asennetaanko paneelit koko hankealueelle vasta läjityksen päätyttyä.

Arviointimenettelyssä tutkitaan kolmea hankkeen toteutusvaihtoehtoa sekä vaihtoehtoa 0, jossa hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 hyödynnettävien ylijäämämaiden suuruus on sama, mutta läjityksen toteutusaika vaihtelee. Vaihtoehdossa VE0 hankkeen toteutusaika on sama kuin vaihtoehdossa VE1 (noin kuusi vuotta), mutta turpeennostoaltaat jätetään täyttämättä viitasammakoiden elinympäristön turvaamiseksi. Yhteysviranomainen esittää vaihtoehdon VE0- muuttamista vaihtoehdoksi VE1-, jolloin se rinnastuu varsinaisiin hankevaihtoehtoihin.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelmassa on melko kattavasti esitetty hankkeen tarvitsemat luvat, sekä kuvattu lupatarpeiden selvittämistä. Mikäli suunnitelmiin ja lupiin tulee hankkeen edetessä muutoksia, ajankohtainen tilanne tulee päivittää arviointiselostukseen.

Arviointiohjelmassa on todettu, että hankkeelle tarvitaan mahdollisesti ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupa. Lupa- ja valvontavirasto ottaa kantaa hankkeen ympäristöluvan tarpeeseen arviointiselostusvaiheessa.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Arviointiohjelman mukaan hankkeesta aiheutuvat merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat alustavan arvion perusteella pintavesivaikutukset, vaikutukset liikenneturvallisuuteen, vaikutukset lähimaisemaan ja lähimpiin naapureihin sekä vaikutukset

viitasammakoiden elinympäristöön. Yhteysviranomainen pitää tätä arvioita hankekuvauksen, hankealueen nykytilakuvauksen sekä ohjelmasta saadun palautteen perusteella oikeansuuntaisena.

Arviointiohjelmassa on tehty selkeää rajausta ja osa vaikutuksista on arvioitu jo arviointiohjelmassa. Ohjelmassa esitetään hankkeesta aiheutuvat todennäköisesti vähäiset ympäristövaikutukset, joita ovat vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, vaikutukset ilmanlaatuun, vaikutukset maisemaan (poikkeuksena lähimaisema) sekä vaikutukset elinkeinoelämään ja palveluihin. Yhteysviranomainen katsoo, että esitetty rajausta on perusteltu. On hyvä, että arviointiselostuksen pääpaino on todennäköisesti merkittävimmissä ympäristövaikutuksissa. Ennalta vähäiseksi arvioidut vaikutukset on kuitenkin tuotava esille ja perusteltava arviointiselostuksessa.

Vaikutusten merkittävyyden määrittelyssä hyödynnetään IMPERIA-hankkeessa kehitettyjä menetelmiä, jossa merkittävyys muodostuu vaikutuskohteen herkkyyden ja muutoksen suuruuden perusteella. Yhteysviranomainen pitää IMPERIA-hankkeen arviointityökaluja hyvänä lähtökohtana vaikutusten merkittävyyden arviointiin.

Vaikutukset kaavoitukseen ja maankäyttöön

Hankealueen maankäytöllinen tilanne ja kaavatilanne on esitetty arviointiohjelmassa asianmukaisesti. Yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten arviointia on tehty jo arviointiohjelmavaiheessa, koska niihin kohdistuvien vaikutusten on arvioitu olevan todennäköisesti vähäisiä. Alue on osittain jo ihmisen muokkaamaa, ja osalla hankealueesta harjoitetaan maa-ainesten vastaanottotoimintaa voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Hankealueen itäosa on rakentamatonta aluetta, josta puusto on poistettu.

Hanke sijoittuu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa metsätalousvaltaiselle alueelle, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä (MLY). Arviointiohjelmassa on todettu, että hanke on osittain ristiriitainen sekä maakuntakaavan että Mäntsälän yleiskaavaluonnoksen kanssa, jossa hankealue on osoitettu yhtenäiseksi metsäalueeksi. On kuitenkin arvioitu, että suhteutettuna koko yhtenäisten metsäalueiden merkintään hanke ei merkittävästi heikennä metsätalouden tai muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiä. Yhteysviranomainen yhtyy arvioinnin johtopäätöksiin ja katsoo, että hankkeella ei ole todennäköisesti merkittäviä maankäytöllisiä tai yhdyskuntarakenteellisia vaikutuksia.

Arviointiohjelman luvussa 3.6. viitataan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta Isonäven tuulivoimahankkeeseen. Virheellinen maininta on syytä poistaa arviointiselostuksesta.

Vaikutukset luontoarvoihin, suojeltuihin lajeihin ja luonnon monimuotoisuuteen

Arviointiohjelman mukaan hankealueelta on tehty vuonna 2020 kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, jonka yhteydessä on havainnoitu myös alueen linnustoa. Kesällä 2025 selvitystä on täydennetty suunnitellun sähkönsiirtoreitin ja purku-uoman osalta. Lisäksi alueella on toteutettu viitasammakkoselvitys joka kevät vuosina 2021–2025. Arviointiohjelmassa ei ole esitetty tehtäväksi muita selvityksiä. Yhteysviranomainen katsoo, että esitetyt lähtötietoaineistot sekä luontoselvitykset ovat hankevaihtoehtoihin ja alueen nykytilaan nähden riittävät. Tehtyjen viitasammakkoselvitysten laajuutta ja tarkkuutta on hyvä avata arviointiselostuksessa arviointiohjelmaa tarkemmin.

Selostusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota viitasammakkoon kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Arvioinnissa tulee käsitellä alueen pengerryksestä (eroosiovaikutus ja kiintoainekuormitus) aiheutuvat vaikutukset viitasammakon elinympäristöön. Lisäksi tulee arvioida viitasammakkolampien sekä kompensointilammen soveltuvuutta lajin elinympäristönä sekä kohteiden kunnostuspotentiaalia tilanteen parantamiseksi.

Hankkeen jatkosuunnittelussa on hyvä selvittää mahdollisuutta käyttää aluskasvillisuutena paikallista alkuperää olevaa niittylajistoa luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Lisäksi vieraslajien torjuntaan on laadittava suunnitelma.

Vaikutukset pintavesiin

Hankkeen pintavesivaikutukset arvioidaan asiantuntija-arviona olemassa olevaan seurantatietoon perustuen. Alueen hule- ja suotovedet on suunniteltu johdettavan laskeutusaltaan kautta ojastoon ja edelleen Ohkolanjokeen.

Arviointiohjelmassa on pääosin tunnistettu hankkeen maanrakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset pintavesiin. Esitetty arviointi on laajuudeltaan pääosin riittävä, mutta yhteysviranomainen katsoo, että arvioinnissa tulee tarkastella myös kiinto- ja haitta-aineita pidättävien pato- tms. rakenteiden käytön tarvetta ja hyötyjä hankealueen valumavesien käsittelyssä. Alueelle sijoitetaan kuvauksen mukaan myös savea ja muita hienojakoisia maalajeja, joiden hienoaines ei pidäy tehokkaasti laskeutusaltaisiin. Hankkeen rakentaminen on laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan verrattavissa maankaatopaikan toimintaan, ja tämä on huomioitava vaikutusten lieventämistoimien tarkastelussa. Arvioinnissa on kiintoaineen ja ravinteiden lisäksi tarkasteltava myös maankaatopaikoille tyypillisiä yleisimpiä haitta-aineita ja maarakenteissa käytettävistä kierrätysmateriaaleista mahdollisesti hule- ja suotovesiin liukenevia aineita.

Hankealueelle tullaan ohjelman mukaan laatimaan hulevesisuunnitelma, ja käsittelyrakenteiden mitoitus tarkentuu suunnittelun edetessä.

Hulevesisuunnitelma on esitettävä osana arviointiselostusta ainakin alustavasti siten, että hulevesien hallinnan kokonaisuus ja suunnitellut vesienkäsittelyrakenteet käyvät ilmi selostuksesta. Yhteysviranomainen korostaa, että hankkeen suurin vaikutus vesistöihin voi aiheutua rakentamisvaiheen vesien johtamisesta, ja niitä koskien on esitettävä riittävät lieventämiskeinot huomioiden myös rankkasadetilanteet.

Arvioinnissa on tarkasteltava tämä huomioiden muun muassa vesien viivytyksen riittävää mitoitusta. Lisäksi arvioinnissa on esitettävä voimalapalon sammutusvesien hallinnan suunnittelu ja tämän onnettomuustilanteen mahdolliset vaikutukset pintavesiin.

Luonnontilaiset pienvedet tulee selvittää hankkeen voimajohtoreitin alueelta.

Vesien tila ja hankkeen mahdolliset vaikutukset vesienhoidon tavoitteisiin on tunnistettu arviointiohjelmassa hyvin.

Vaikutukset pohjavesiin ja maa- ja kallioperään

Arviointiohjelmassa on tunnistettu pohjaveteen ja maa- ja kallioperään kohdistuvien vaikutusten vaikutusmekanismit, ja esitetyt arviointimenetelmät ovat pääosin riittävät. Arviointiohjelman mukaan vaikutusten arvioinnissa huomioidaan myös aluetta lähimmät talousvesikaivot ja tarvittaessa toteutetaan kaivokysely.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankealueen läheisyydessä olevat talousvesikaivot tulee kartoittaa, ja vaikutukset kaivojen veden määrään ja laatuun arvioida. Lausuntopalautteessa mainittu Nivoksen talousvesiverkosto tulee huomioida arvioinnissa. Arvioinnissa tulee huomioida myös öljyhiilivetyjen kulkeutumisen riski talousveteen.

Hankealueella ei ole tiedossa sulfaattimaita tai pilaantuneita maita.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviointi on kuvattu arviointiohjelmassa asianmukaisesti. Arviointiohjelmassa on todettu, että maisemavaikutukset eivät hankkeessa todennäköisesti ole merkittäviä lukuun ottamatta lähimaisemavaikutuksia. Yhteysviranomainen yhtyy tähän johtopäätökseen. Lähimpään asutukseen kohdistuvat maisemavaikutukset tulee arvioida huolellisesti, sekä tarvittaessa esittää haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteitä.

Meluvaikutukset

Arviointiohjelmassa viitataan vuonna 2020 tehtyyn voimassa olevaan ympäristölupaan liittyvään meluselvitykseen, jonka mukaan maanajo ja haketustoiminta ei aiheuta valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisten melutasojen päiväajan ohjearvon (55 dB) ylittymistä lähimpien

asuinkiinteistöjen piha-alueilla, kun kahdeksan metriä korkea meluvalli on rakennettu. Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan meluvallia ei ole vielä rakennettu, koska toisaalla ohjelmassa viitataan meluvallin rakentamiseen nyt käsiteltävänä olevan hankkeen haitallisten meluvaikutusten lieventämistoimenpiteenä.

Ohjelman perusteella saa käsityksen, että nykyinen ympäristölupa sallii maa-ainesten seulonnan ja murskauksen hankealueella, mutta niitä ei alueella nykytilanteessa tehtäisi. Arviointiselostuksesta tulee käydä ilmi, mitä meluavia toimenpiteitä nykyinen ympäristölupa sisältää, eli mitkä ovat melulähteet hankealueella vaihtoehdossa VE 0. Arviointiselostukseen tulee myös täydentää tieto, onko nykyisessä ympäristöluvassa edellytetty melumittaus jo tehty sekä mahdolliset melumittauksen tulokset.

Arviointiohjelman mukaan maanlajitystoiminnassa melua ja tärinää aiheutuu maanrakennustoista ja maa-ainesten kuljetuksista alueelle. Lisäksi rakentamisvaiheessa melua ja tärinää aiheuttavat johtokaivantojen ja sähkömuuntamon rakentamistyöt, jos ne edellyttävät esimerkiksi louhintaa. Koska nykyisen ympäristöluvan mukainen toiminta sallii maa-ainesten seulonnan ja murskauksen, tulee arviointiselostukseen täsmentää, onko hankkeen toteutusvaihtoehdoissa tarkoitus käsitellä maa-aineksia seulomalla, murskaamalla tai muulle tavalla, josta aiheutuu haitallisia melu-, tärinä tai pölyvaikutuksia.

Hankkeen toiminnan aikana aurinkosähkön muuttaminen tasavirrasta vaihtovirraksi invertterien avulla aiheuttaa korkeataajuisia surinaa. Lisäksi melua voi aiheutua alueen huolto- ja kunnossapitotoista ja niihin liittyvästä liikenteestä.

Arviointiohjelmassa on todettu, että maa-ainesten läjityksestä ja aurinkovoimalan toiminnasta aiheutuvat meluvaikutukset arvioidaan tarvittaessa melumallinnusten avulla. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen pitkä kesto huomioiden melumallinnus on tarpeellinen. Siinä tulee huomioida myös muut melua aiheuttavat toiminnot sekä liikenteestä aiheutuva melu. Yhteismelua ampumaradan kanssa ei yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan ole tarpeen tarkastella. Mallinnukseen tulee valita meluhaittojen kannalta merkittävimmät tilanteet ja perustella valinnat arviointiselostuksessa. Melutasojen lisäksi on tärkeää kuvata myös melutilanteen muutos lähiympäristössä. Raportoinnissa tulee selkeästi tuoda esille maa-ainesten läjityksen toteutussuunnitelma ja eri vaiheiden kesto. Tarvittaessa tulee esittää myös haittojen lieventämiskeinot (toimintojen sijoittaminen, esteet) ja niiden vaikutus.

Ilmanlaatu-, heijastus- ja tärinävaikutukset

Arviointiohjelman mukaan mahdollisia ilmapäästöjä muodostuu maanrakentamisen aikaisesta pölyämisestä ja ylijäämämaiden kuljetuksista hankealueelle. Vaikutukset ilmanlaatuun muodostuvat

työkoneiden toiminnan aiheuttamasta pölyämisestä, polttoaineperäisistä ilmapäästöistä ja mahdollisesti läjitettyjen alueiden pölyämisestä.

Arviointiohjelmassa on todettu, että ilmanlaatuvaikutukset eivät ole todennäköisesti merkittäviä. Yhteysviranomaisen yhtyy tähän johtopäätökseen. Ilmanlaatuvaikutuksissa korostuu haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteet siten, että lähiasutukselle ei aiheudu haittaa. Haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja tulee esittää arviointiselostuksessa.

Arviointiohjelman mukaan aurinkovoimala voi aiheuttaa myös heijastusvaikutuksia asuinrakennuksiin tai liikenneväylille sekä linnustolle. Ohjelmassa todetaan, että heijastusvaikutuksia on mahdollista arvioida heijastusmallinnuksen avulla, mikä jättää epäselväksi tehdäänkö arvioinnissa mallinnus vai ei. Yhteysviranomaisen kehottaa selvittämään heijastusvaikutukset mallintamalla, jotta voidaan varmistua, ettei hanke aiheuta haitallista heijastusvaikutusta lähiasutukseen.

Tärinävaikutusten arvioinnin osalta arviointiohjelman muotoilu jättää epäselväksi, voiko toiminnasta aiheutua tärinää. Ohjelmassa on todettu, että tärinämallinnuksia ei nähdä hankkeessa tarpeellisina, mikäli alueella ei tehdä esimerkiksi räjäytyksiä tai louhintaa. Selostukseen tulee tarkentaa eri vaihtoehdoissa tehtävä mahdollinen räjäytys-/louhintatyö, ja mikäli räjäytyksiä ja louhintaa tehdään, tulee tärinävaikutukset selvittää mallintamalla.

Liikennevaikutukset

Arviointiohjelman mukaan hankkeen vaikutukset tieliikenteeseen kohdistuvat pääliikennereiteille ja lähiteille. Ohjelmassa todetaan, että rakentamisen aikana kuljetuksia syntyy tarvittavien materiaalien sekä varsinaisten voimalakomponenttien kuljettamisesta hankealueelle. Ohjelman liikennekappaleessa ei ole tuotu esille arviota hankkeen maa-aineskuljetusten liikennemääristä, mutta ilmanlaatuvaikutusten osalta asiaa on arvioitu. Arviointiselostuksessa liikennemäärät tulee tuoda esille liikennekappaleessa.

Vaihtoehdossa VE1 hankkeen maa-aineskuljetuksista arvioidaan aiheutuvan liikennettä noin 23–40 kuorma-autoa vuorokaudessa. Hirvihaarantien nykyinen raskaiden ajoneuvojen määrä lisääntyy arvion mukaan nykyisestä 70–121 %. Vaihtoehdossa VE2 maa-aineskuljetuksista arvioidaan aiheutuvan liikennettä noin 12–20 kuorma-autoa vuorokaudessa, ja Hirvihaarantien nykyinen raskaiden ajoneuvojen määrä lisääntyy noin 36–61 %. Kummassakin vaihtoehdossa lisäys on huomattava.

Hankkeeseen liittyvän suuren läjitysmassojen käytön ja muun rakentamisen aikaisen aiheuttaman liikenteen vaikutuksia on arvioitava

hankealueen ja valtatie 4 välillä. Arvioinnissa on huomioitava myös väylien käyttö, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Varsinkin hankealueen ja Hirvihaarantien (mt 1456) liittymän toimivuutta ja koko Hirvihaarantien turvallisuutta on tarkasteltava huolellisesti.

Hankkeessa tehtävät täytöt sekä mahdolliset louhinnat on tehtävä niin, että ei aiheuteta missään tilanteessa haittaa liikenneväylien vakavuudelle, rakenteille, kunnolle ja kunnossapidolle. Hankkeen jatkosuunnittelussa väyläalueilla sekä niiden rajalla ja läheisyydessä tehtäville toimenpiteille ja rakenteille on laadittava suunnitelmat, joissa huomioidaan väyläalueet. Hankkeen jatkosuunnittelussa on huomioitava, ettei massojen kuljetusten mukana kulkeudu maa-ainesta Hirvihaarantielle.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiohjelman mukaan hankkeen rakentamisen aikana vaikutuksia voi muodostua mm. melusta, pölystä ja liikenteestä. Lisäksi on todettu, että toiminnan aikana väestöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen voi vaikuttaa mm. maiseman muutos, elinkeinoelämän kehittyminen ja uusiutuvan energian tuotannon lisääntyminen. Hankkeella voi myös olla vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen ja virkistyskäyttöön. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi tehdään asiantuntijatyönä pohjautuen mm. muiden vaikutusteemojen arviointeihin, asukaskyselyyn sekä mielipiteisiin ja lausuntoihin. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan rajautuvan pääsääntöisesti hankkeen lähivaikutusalueelle.

Yhteysviranomainen toteaa, että ohjelmassa esitetyt arviointimenetelmät ovat asianmukaiset ja arviointiohjelmassa on pääosin tunnistettu ihmisiin kohdistuvien vaikutusten vaikutusmekanismit. On kuitenkin huomioitava, että hankkeen rakentamisen aikainen liikenne aiheuttaa hankkeen lähialuetta huomattavasti laajemman vaikutusalueen. Mikäli maa-aineskuljetusten arvioidaan suuntautuvan taajamien läpi, tulee hankkeen aiheuttamia vaikutuksia taajamien liikenneturvallisuuteen ja asutusviihtyvyyteen arvioida, sekä esittää mahdolliset haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteet.

Arviointiselostuksen nykytilakuvaukseen tulee korjata, että hankealueen itäosassa ei ole nykytilanteessa suojapuustoa hankealueen ja tien välissä, kuten arviointiohjelmassa on esitetty.

Arviointiohjelmassa on ristiriitaista tietoa hankealueen etäisyydestä ampumarataan (100 metriä vs. 700 metriä). Virheelliset kirjaukset tulee korjata arviointiselostukseen.

Ilmastovaikutukset

Arviointiohjelmassa esitetyt menetelmät ilmastovaikutusten arviointiin ovat asianmukaisia, ja arviointi voidaan toteuttaa esitetyllä tavalla. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota siihen, että vaikutusten muodostumisen kuvaus on kohdistettu juuri tähän hankkeeseen ja lähtötiedot hankkeesta sekä sen toiminnoista ovat selkeästi esitetty. Arviointimenetelmät tulee kuvata sanallisesti siten, että lukija ymmärtää yleisellä tasolla, miten vaikutukset on arvioitu ja millaisiin perusteltuihin rajauksiin laskelmat ja laadullisemmat tarkastelut perustuvat. Ilmastovaikutusten arviointiin liittyvät epävarmuustekijät tulee myös kuvata. Ilmasto-osion nykytilakuvaus on tarpeettoman yksityiskohtainen. Esimerkiksi alueen sääolosuhteita ei ole tässä hankkeessa tarve kuvata.

Yhteysviranomainen yhtyy hanketoimijan näkemykseen siitä, että hankkeen todennäköisesti merkittävimmät haitalliset ilmastovaikutukset liittyvät siitä aiheutuvaan maaperän ja kasvillisuuden hiilivaraston ja -nielun menetykseen, esirakentamisen ja rakentamisen päästöihin (ml. rakentamisen aikaiset työmaatoiminnot ja liikenne), massojen kuljetukseen, materiaalien hiilijalanjälkeen ja ilmastomuutokseen sopeutumisen tarpeisiin. Määrällinen arvio on tehtävä vähintään kokoluokka-arviona merkittäviksi arvioiduista vaikutuksista. Sen lisäksi muut huomionarvoiset ilmastovaikutukset on syytä mainita ja hyvin perustellen rajata arvioinnin ulkopuolelle.

Olennaisena osana päästöjen muodostumista tässä hankkeessa on kuljetusten päästöt. Arviointiin on sisällytettävä maamassojen edestakaisen kuljetusliikenteen vaikutukset ja arvioinnissa käytetty kuljetusmatkojen pituus on perusteltava hyvin. Arvioinnissa voidaan hyödyntää soveltuvin osin Väyläviraston infrarakentamisen vähähiilisyyden arviointimenetelmää (Väyläviraston ohjeita 43/2023) ja kansallisen päästötietokannan (<https://co2data.fi/>) kertoimia.

Maamassojen läjityksen osalta ilmastovaikutusten arvioinnissa on huomioitava myös jätelaki ja kiertotalouden näkökulma. Jätelain (646/2011) tavoitteena on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen kestävää käyttöä. Kiertotalouden periaatteiden mukaisella toiminnalla voidaan turvata luonnonvarojen riittävyyttä sekä myös hillitä oleellisesti ilmastopäästöjä. Jätelain (646/2011) 8 §:n etusijajärjestyksen mukaisesti kaikessa toiminnassa tulisi ensisijaisesti ehkäistä jätteen syntymistä. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmisteltava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Oleellista on arvioida, miten hanke edistää jätelain etusijajärjestyksen mukaista toimintaa.

Ohjelmasta ei ole kerrottu, miten elinkaarivaikutusten ajallinen sijoittuminen aiotaan esittää. Päästöjen ajallista sijoittumista tulee esittää arvioinnissa selkeästi, esimerkiksi vuositasolla viivadiagrammilla. Lisäksi tulisi kuvata vaikuttaako hankkeen toteuttaminen esimerkiksi Mäntsälän

kunnan hiilineutraaliustavoitteisiin ja muihin ilmastotavoitteisiin alueellisella tasolla.

Lisäksi on huomattava, että hankkeen eri toteutusvaihtoehtoja ja niiden päästöjä on vertailtava keskenään. Hankkeen päästöjä voidaan myös verrata vastaaviin hankkeisiin, mutta ei lähtökohtaisesti nollavaihtoehtoon eli nykytilaan.

Haitallisten vaikutusten lieventämiskeinojen osalta on arvioitava keinojen tehokkuutta ja toteuttamiskelpoisuutta. Olennaista on arvioida, voidaanko esitettäviä toimenpiteitä todennäköisesti toteuttaa ja onko niiden toteuttamiseen sitouduttu. On myös huomattava, että hankkeen ilmastohyötyjä ja -haittoja on tarkasteltava erillään toisistaan. Haittoja ei voida kumota hyödyillä arvioinnissa.

Yhteisvaikutukset

Arviointiohjelmassa on tunnistettu hyvin hankkeita, jotka huomioidaan yhteisvaikutusten arvioinnissa. Merkittävin yhteisvaikutuksia aiheuttava hanke on Fingridin suunnittelema 400 kV tai 2 x 400 kV voimajohtoyhteys, jonka linjaus sijoittuu hankealueelle. Fingridin lausunto arviointiohjelmasta on otettava huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Hankkeesta järjestetään yleisötilaisuudet arviointiohjelman ja -selostuksen ollessa nähtävillä. Lisäksi hankkeessa laaditaan asukaskysely. Yhteysviranomainen toteaa arviointiohjelmassa esitettyjen osallistumisjärjestelyjen olevan riittävät.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman laadintaan osallistuneiden koulutus, työkokemus sekä rooli arvioitavassa hankkeessa. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointiohjelman laatimiseen.

7 Arviointiohjelmalausunnon toimittaminen ja siitä tiedottaminen

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille ja mielipiteen esittäneille tahoille.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa/ ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/GRK-Mantsala-aurinkovoima-YVA.

8 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on 8 600 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11–17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä. Linkki myyntilaskutusta koskevaan oikaisuvaatimusosoitukseen: <https://www.keha-keskus.fi/tehtavat-ja-palvelut/oikaisuvaatimus-ja-muutoksenhaku>.

9 Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto-keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2025 2 §.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Reetta Suni ja ratkaissut ylitarkastaja Annukka Engström.

Jakelu

Hankkeesta vastaava

Tiedoksi

Lausunnon antajat
Mieli piteen esittäjät

Tämä asiakirja UUELY/4385/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/4385/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Suni Reetta 12.12.2025 16:44

Ratkaisija Engström Annukka 12.12.2025 16:46